

КАРАР

« 6 » апрель 2017 ел

№ 360

«2017-2021 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү» программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, №273-ФЗ Федераль закон, «Мәгариф турында» 22.07.2013 ел, №68-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә Арча район башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. **«2017-2021 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү»** программасын кушымта нигезендә расларга.

2. «ТР Арча муниципаль районы ФБП " МКУ тәкъдим итәргә (Ф. Р. Исмәгыйлев):

2.1. Программаны жирле бюджетта әлеге максатларга каралган ассигнованиеләр чикләрендә финанслауны гамәлгә ашырырга.

2.2. Арча муниципаль районы бюджетын формалаштырганда чираттагы финанс елына муниципаль программа чараларын финанслау күләмнәрен жыелма бюджет бүленешенә кертергә.

3. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» муниципаль учреждениесе (з.м. Дәүләтбаев) муниципаль программа чараларын тормышка ашыруны координацияләүне тәмин итәргә.

4. Әлеге карарны Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары Р. И. Гарифжановка йөкләргә.

Житәкче

И.Ә. Галимуллин

Арча муниципаль районы башкарма
комитетының

_____ ел, № _____ карары
белән расланды

«2017-2021 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү»

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

Арча-2017

**«2017-2021 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү»
программасы
ПАСПОРТЫ**

Программаның исеме	"2017-2021 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү" муниципаль программасы (алга таба-Программа)
Программаның заказчысы	АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОННАРЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЛАР
Программаның максаты	Арча районнда югары сыйфатлы белем бирүне тәэмин итү
Программаның төп бурычлары	<p>Белем бирү челтәрен һәм финанс-икътисады чөлтәрен формалаштыру халыкның хезмәт күрсәтүләрдән бертигез файдалануны тәэмин итә торган механизмнар</p> <p>гомуми белем бирү; белем бирүнең сыйфатын күтәрү; мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив формаларын үстерү; белем бирү-тәрбия процессына керту инновацион белем бирү технологияләре оешмалары өчен һәр баланың оптималь үсеш дәрәжәсенә ирешү; укучылар өчен тигез башлангыч мөмкинлекләр булдыру адаптация, тәрбия ихтыяжларын актив һәм сәламәт яшәү рәвешә тормыш; федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә керту гомуми белем 2 - нче дәрәжәдә укыту; мәгариф һәм мәгариф мохитен карап тотуны модернизацияләү. гомуми белем бирү мәктәпләрен тәмамлаучыларның эзерлеген тәэмин итү оешмаларны алга таба укыту һәм эшчәнлек алып баралар. югары технологияле икътисад; өстәмә белем бирү системасының потенциалын киңәйтү Арча районы, яшьләргә үстерү өчен шартлар тудыру талантлар һәм балалар белән югары мотивацияе укыту; социаль һәм идарә итү шартлары комплексын булдыру балаларга өстәмә белем бирү системасын тотрыклы үстерү. шәхси, психик һәм рухи үсеш мәнфәгатьләрендә укучылар, аларның үз-үзләрен билгеләү; педагогик кадрларның составын һәм компетенцияләрен яңарту, булдыру педагогларны эш сыйфатын күтәрүгә мотивацияләү механизмнары; өзлексез һөнәри үсеш; милли мәгарифне үстерү; сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтижелелеген арттыру; гомуми белем бирү оешмаларының оптималь чөлтәрен саклап калу. милли һәм территорияль телләргә исәпкә алып, туган телдә укыту Арча муниципаль районының үзенчәлекләре; заманча укытучыны этаплап керту яктылыгында эзерләү педагогның һөнәри стандарты; социаль өлкәдә инклюзия Концепциясен гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру 2017-2021 елларга Арча муниципаль районы сәясәте; федераль дәүләт белем бирү стандартлары һәм федераль дәүләт белем</p>

	<p>бирү стандартлары таләпләренә туры китерү белем алу өчен махсус шартлар оешма; мәктәп укучыларына һөнәри юнәлеш бирүнең бердәм системасын булдыру, профильалды эзерлеген һәм профильле белем бирүне үстерү; Россия мәктәп укучылары хәрәкәтенә Татарстан төбәк бүлеген үстерү.</p>																														
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>2017– 2021 еллар</p>																														
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары</p>	<p>2017-2021 елларга Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 694763,1 мең сум тәшкил итә.Фаразлана торган характерда һәм билгеләнгән тәртиптә үзгәргә тиеш. <i>мең сум</i></p> <table border="1" data-bbox="472 680 1485 943"> <thead> <tr> <th>Финанслау чыганагы</th> <th>2017 ел</th> <th>2018 ел</th> <th>2019 ел</th> <th>2020 ел</th> <th>2021 ел</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Республика бюджеты</td> <td>306787,6</td> <td>306787,6</td> <td>306787,6</td> <td>306787,6</td> <td>306787,6</td> </tr> <tr> <td>Жирле бюджет</td> <td>387975,5</td> <td>395323,2</td> <td>400436,4</td> <td>404440,8</td> <td>408485,1</td> </tr> <tr> <td>Бюджеттан тыш</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Барлығы</td> <td>694763,1</td> <td>702110,8</td> <td>707224</td> <td>711228,4</td> <td>715272,7</td> </tr> </tbody> </table>	Финанслау чыганагы	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	Республика бюджеты	306787,6	306787,6	306787,6	306787,6	306787,6	Жирле бюджет	387975,5	395323,2	400436,4	404440,8	408485,1	Бюджеттан тыш						Барлығы	694763,1	702110,8	707224	711228,4	715272,7
Финанслау чыганагы	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел																										
Республика бюджеты	306787,6	306787,6	306787,6	306787,6	306787,6																										
Жирле бюджет	387975,5	395323,2	400436,4	404440,8	408485,1																										
Бюджеттан тыш																															
Барлығы	694763,1	702110,8	707224	711228,4	715272,7																										
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре һәм программаның нәтижелелек күрсәткечләре (еллар буенча ватылган нәтижеләр бәяләү индикаторлары)</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк: өч яшьтән алып жиде яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеген 100% дәрәжәсендә тәмин итәргә; мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартына туры килә торган программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгын арттыру, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми саны 100% тәшкил итә.;</p> <p>яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның чагыштырма авырлыгын 80 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү оешмалары укутучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәрге укучыларның чагыштырма авырлыгын 30 процентка кадәр арттыру;;</p> <p>дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып, өйдә гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балалар санының чагыштырмача авырлыгын саклап калу, укырга ярамый торган инвалид балаларның гомуми саны 100 процент дәрәжәсендә;</p> <p>төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы катнашучыларның чагыштырма авырлыгын гомуми белем бирү программалары буенча катнашучыларның гомуми санын 50 процентка кадәр арттыру;</p> <p>БДИ тапшырган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар өлешен 80 баллга һәм аннан да күбрәк баллга арттыру; катнашучыларның профильле һәм профильле белем алуын 100 процент дәрәжәсендә арттыру;</p> <p>заманча педагогның һөнәри стандартын этаплап кертүгә эзерлек 100% ка кадәр;</p>																														

1. "2017-2021 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү" муниципаль программасын тормышка ашыру сферасының характеристикасы (алга таба - Программа), шул исәптән төп проблемалар

Арча муниципаль районында мәгариф системасының заманча моделен формалаштыру өчен барлык шартлар да тудырыла: федераль, республика һәм район программалары гамәлгә ашырыла, гражданның гомуми белем алуга хокуклары дәүләт гарантияләре тәмин ителә, инфраструктураны модернизацияләүгә, сәләтле балаларга ярдәм итүгә, укытучы потенциалын үстерүгә, яшь буынның сәламәтлеген саклауга зур игътибар бирелә.

Мәгариф учреждениеләренең инновацион эшчәнлеге актив үсә.

Белем бирүнең һәркем файдалана алырлык булуы һәм сыйфаты халыкның тормыш дәрәжәсен, кеше капиталының сыйфатын, халыкның социаль һәм хезмәт мобильлеген, яшәү урынын сайлаганда территориянең жәлеп итүчәнлеген билгели торган төп факторлар булып тора.

Һәр гражданин үзенең позитив социаль, мәдәни, икътисади потенциалын тормышка ашыру, һәм, ахыр чиктә, гражданның социаль-икътисади үсеше мәгарифнең миссиясе булып тора. Моның өчен белем бирү өлкәсе һәр кешенең гомере бие сыйфатлы белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

Муниципаль программаны тормышка ашыру түбәндәге өстенлекле юнәлешләр буенча гамәлгә ашырылачак: укучыларны социаль практикага жәлеп итү һәм аны үсешнең потенциал мөмкинлекләре турында мәгълүмат бирү, укучыларның фәнни, ижади һәм эшкуарлык активлыгына ярдәм итү; лидерлык күнекмәләренә ия булган, инициативалы һәм талантлы яшьләргә ярдәм итүнең тулы системасын формалаштыру; укучыларга гражданлык белем һәм патриотик тәрбия бирү, балалар һәм яшьләр арасында хокукый, мәдәни һәм әхлакый кыйммәтләренә формалаштыруга ярдәм итү.

Белем алу һәркем өчен мөмкин булу мәсьәләсе бүген шактый дәрәжәдә хәл ителгән.

Төрле дәрәжәдә белем бирүнең сыйфатын күтәрү системалы өстенлекнең икенчесе. Шулай ук вакытта сүз белем бирү сыйфатын элек кулланылган критерийлар буенча күтәрү турында гына бармый, белем бирү нәтижеләренә халык ихтияжларына туры килүен тәмин итү турында да, шулай ук жәмгыять һәм икътисад үсешенең перспектив бурычлары турында да бара. Сүз хосусый белем бирү нәтижеләре турында гына түгел, ә белем бирү системасы формалаштыра торган бөтен буынның сыйфатлы белем алу нәтижәсенә ирешү өчен мөмкинлекләр тигезлеге турында бара. Әлеге өстенлек контекстында барлык дәрәжәләрдә дә "сыйфатлы" белем бирү турындагы күзаллауларны яңадан карау мәсьәләсе актуаль, нинди шәхси үзләштерелгән һәм коллектив бүленгән белемнәр, компетенцияләр районда белем алу, шәхси уңышка ирешү өчен нигез булуын билгеләү. Традицион белем бирү институтлары - балалар бакчалары, мәктәпләр, мәгариф системасының үзәк элементлары булып калып, бүген балаларга өстәмә белем бирүнең даими үсә торган секторлары, үзлегеннән белем алуның заманча чаралары белән тулыландырыла.

Заманча сыйфатка һәм сыгылмалылыкка бары тик кызыксынучы затларның, укучыларның үзләрен дә кертәп, аларның гаиләләренә актив катнашында гына ирешергә мөмкин. Шуңа күрә мәгариф өлкәсен күбрәк ачык

булу юнәлешендә модернизацияләү, инициатива һәм активлык күрсәтү өчен белем алуучыларның, аларның гаиләләрен һәм жирле берләшмәләренә дә кертеп, белем бирү процессына, белем бирү эшчәнлегенә турыдан-туры җәлеп итү аша зур мөмкинлекләр тудыру өстенлекле юнәлеш булып тора. Бу өстенлек ачык җәмгыять төзү бурычын гына түгел, хәзергә кадәр нәтижәле файдаланылмаган гаиләләр һәм оешмаларның киң белем потенциалын да чагылдыра.

Муниципаль программаның стратегик максаты - укучыларның уңышлы социальләшүе һәм үзләрен нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру, аларның потенциалын үстерү һәм җәмгыятьне инновацион- социаль юнәлештә үстерү мәнфәгатьләрендә, аннан файдалану.

Хәзерге вакытта Арча муниципаль районында мәгариф системасының тотрыклы эшләве тәмин ителгән һәм аның киләчәк үсеше өчен алшартлар туды Районның муниципаль белем бирү челтәре 2016 елның 1 сентябренә 33 гомуми белем бирү оешмасын үз эченә ала: 14 урта мәктәп, 18 Төп, 1 башлангыч мәктәп; шуларның 29 мәктәбе (82 %) авыл жирлегендә урнашкан. 53 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, 2 башлангыч мәктәп-балалар бакчасы, 5 өстәмә белем бирү учреждениесе, шулардан МП -2, ХЭН -1, ДЮСШ -2.

Арча муниципаль районы мәгариф сәясәтенә мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә өстенлекле юнәлеш булып мәгарифнең һәркем өчен мөмкин булуын һәм сыйфатын тәмин итү буенча комплекслы чараларны гамәлгә ашыру тора.

Арча муниципаль районында 53 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 9ы – Арча шәһәрәндә, 2497 бала тәрбияләнә. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары челтәре яңа балалар бакчалары ачу нәтижәсендә киңәйдә. Соңгы 3 елда 5 яңа мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе ачылды: 2014 елда - Арчаның 260 урынга исәпләнгән 9-нчы номерлы балалар бакчасы, 2015 елда Арчаның 3-нче номерлы башлангыч мәктәбе-40 урынга исәпләнгән балалар бакчасы, 80 урынлык Арча 11-нче номерлы балалар бакчасы, Мөндеш һәм Үрнәк балалар бакчалары һәркем 50 урынга исәпләнгән.; 2016 елда Кече балалар бакчасында капитал ремонт ясау хисабына өстәмә 25 урын ачылды.

Урыннар шактый артуга карамастан, районда вәзгыять кискен булып кала бирә. 2017 елның 1 гыйнварына «Электрон балалар бакчасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында 1638 бала теркәлгән, шуларның 182се - 3 яшьтән өлкәнрәк, шәһәрнең үзәндә яшәүче мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә урыннар булмау сәбәпле урнаштырылмаган.

Эксперименталь майданчыклар - 2, шуларның:

-Татарстан Республикасының ике дәүләт телен өйрәтү буенча заманча инновацион уку-методик комплекларын апробацияләү буенча республика эксперименталь майданчыгы (Арчаның 8нче балалар бакчасы);

-Арчаның 4 нче нче балалар бакчасы-баланы үстерү үзәге - "Төрле төстәге планета" программасы буенча эксперименталь майданчык.

Бүгенге көндә Арча муниципаль районында урнашкан гомуми белем бирү системасы казанышларга, бер яктан, кайбер проблемалар булу белән характерлана. Районда укучыларны профильле уку планнары нигезендә булачак һөнәри эшчәнлеккә максатчан әзерлек алып барыла. Иң ихтыяж зур профильләр: социаль - икътисадый, физик-математик, социаль - гуманитар, филологик, мәгълүмати-технологик профильләр.

Сәламәтлек буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен белем бирү

хезмәтләреннән файдалану проблемасын хәл итү өчен (алга таба - ОВЗ) өйдә дистанцион технологияләр кулланып укуыту системасын үстерү проекты гамәлгә ашырыла.

Мөмкинлекләре чикле булган балаларны укуыту процессына дистанцион технологияләр актив кертелә: 11 инвалид бала дистанцион укуыту өчен компьютер техникасы белән тәэмин ителгән, инклюзив белем бирү программаларын тормышка ашыручы инвалид балаларны дистанцион укуыту буенча педагогик хезмәткәрләренң квалификациясен күтәрү оештырылган. Әмма мөмкинлекләре чикле булган барлык учреждениеләрдә дә психологик - медик - социаль ярдәм күрсәтүнең кирәкле дәрәжәсә тәэмин ителми. Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре булмаган балалар өчен вакытлыча яки даими рәвештә гомуми белем бирү учреждениесенә бару, өйдә укуыту үткәрелә. 2016 елның 1 сентябренә булган мәгълүматларга караганда, мондый укуыту формасы белән 21 кеше шөгыйльәнә.

Районда милли мәгарифне үстерүнең мөһим индикаторларының берсе - балаларны туган телдә укуытуны оештыру һәм мәктәпләрдә туган телне өйрәнү.

Районда татар телендә белем бирүче 27 мәктәпне (2971 укучы) үз эченә алган милли гомуми белем бирү учреждениеләре челтәре сакланып калган. Район буенча татар балаларын туган телдә укуыту 69,01 % тәшкил итә. Шурабаш төп гомуми белем бирү мәктәбендә 8 башлангыч сыйныф укучысы (20,5%) дәүләт телләрен өйрәнү белән беррәттән, туган телдә (Мари), 18 мари (100%) туган телне предмет буларак өйрәнәләр.

Татар теле һәм әдәбияты укуыту районның барлык мәктәпләрендә тормышка ашырыла, 100% укучы татар телен өйрәнә. Проводятся много мероприятий, посвященных творчеству Г.Тукая, такие как республиканский конкурс «Обаятельный Шурале», Республиканские Тукаевские чтения, Всероссийский конкурс “Әдәби жәүһәрләр”, интеллектуальные конкурсы по творчеству Г.Тукая и другие.

Балаларга өстәмә белем алу мөмкинлеге районның 5 өстәмә белем бирү оешмасында тәэмин ителә. На базе Дворца школьников создана республиканская базовая площадка научно-технического творчества по направлениям: авиамоделирование, судомоделирование, автомоделирование, роботостроение, картинг, деревянное зодчество. Өстәмә белем алу белән колачлау 93% тәшкил итә.

Мәгариф системасының барлык якларын һәм баскычларын үстерү стратегиясә мәгариф өлкәсендә федераль һәм республика программалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Мәгариф» өстенлекле илкүләм проекты бурычларын хәл итү барышында инновация һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлекнең нәтижәлеге, мәгариф учреждениеләрен жиһазландыру дәрәжәсә күтәрелде, инновацион программалар һәм проектларны гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә һәм укуытучыларга грант ярдәме тәэмин ителде, белем бирү эчтәлеген яңарту процессы тизләтелде, мәгълүмати-коммуникация технологияләрен кертү активлашты, сыйныф житәкчеләренә ярдәм итү системасы булдырылды. Белем бирү сыйфаты белән нәтижәләр буенча идарә итү өчен мониторинг системасы төзелә.

1.1. Мәктәпкәчә белем бирү, Башлангыч гомуми белем, төп гомуми белем, урта гомуми белем, өстәмә белем бирү сыйфаты. Мәктәпкәчә белем

бирүнең сыйфаты:

- мәктәпкәчә белем бирү эчтәлегә,
-чыгарылыш сыйныф укучыларын эзерләүгә таләпләр (белем бирү эшчәнлегә нәтижәләре),

предмет киңлегә мохите булдыру белән билгеләнә.

Арча муниципаль районында балаларның ижади сәләтләрен алдан ук күрә белүне тәмин итү, мәгълүматны тәнкыйди кабул итү күнекмәләрен үстерү, стандарт булмаган карарлар кабул итү, креативлыкка, уйлап табучанлыкка, командада эшләргә һәм мәктәпкә керүгә эзерләү өчен өстәмә белем бирү челтәре киңәйтелгән.

Соңгы елларда районда гомуми белем бирү оешмалары челтәре модернизацияләнде. Програмада аэкомплектлы гомуми белем бирү оешмаларын үзгәртеп кору һәм аларны база мәктәпләренә тоташтыру юлы белән гомуми белем бирү оешмаларының оптималь челтәрен төзү буенча чаралар үткөрү каралган.

Арча муниципаль районы шартларында билгеләнгән проблемалар контекстында белем бирү системасын үстерү фаразын гамәлгә ашыру түбәндәге бурычларны үтәүне күздә тотта:

-районда гамәлгә ашырыла торган белем бирү сыйфатын бәяләүнең республика бәяләү системасына туры килә торган механизмнарын булдыру;

-районда гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты (алга таба - ФГОС) таләпләре нигезендә төп белем бирү программаларын үзләштерүнең сыйфатын мониторинглау системасын булдыру;

-белем бирүнең сыйфаты һәм мәгариф оешмалары эшенең нәтижәләре турында мәгълүматның мөмкин кадәр ачык һәм һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итү;

- белем бирү сыйфатын бәяләүдә тышкы дәүләт- ижтимагый ролен көчәйтү һәм эчке һәм тышкы бәяләүнең үзара оптималь хезмәттәшлегенә ирешү;

-кулланучыларның белем бирү хезмәтләрен сайлый алу, белем бирүнең эчтәлегенә һәм технологияләренә төзәтмәләр кертүне тәмин итә торган хосусый белем казанышлары турында мәгълүмат жыю һәм анализлау системасын булдыру.

1.2. Мәгариф системасы кадрлары

Арча муниципаль районының мәгариф системасында 1731 кеше эшли, шуларның 1289 - ы педагогик хезмәткәрләр. Район мәктәпләрендә 35 яшькә кадәргә 176 педагог эшли.

Исемнәре һәм бүләкләре: «Мәгарифтәге казанышлары өчен» күкрәк билгесе - 78 педагог; «РФ гомуми белем бирү мактаулы хезмәткәре» күкрәк билгесе - 45 педагог; ТР атказанган укытучысы - 5 педагог; РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының Мактау грамотасы белән 87 педагог бүләкләнде; 106 педагог Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының Мактау грамотасы белән бүләкләнде.

Барлык укытучылар һәм гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре республика бюджетиннан шәхси ноутбуклар алды, челтәргә чыбыксыз керү нокталары урнаштырылды. Компьютер программалары белән эшләү күнекмәләренә ия булган фән укытучылары өлеше 83 процентка кадәр арткан. «Электрон мәгариф» республика проектын тормышка ашыру педагогик һәм

Идарә кадрларының челтәр белән үзара бәйләнеше 76 процентка артуына китерде.

Республика грант хәрәкәтендә катнашу («безнең яңа укытучы», «Безнең иң яхшы директор», «укытучы-эксперт», «Укытучы-мастер», «укытучы-остаз» һ.б. грантлар) район укытучыларының статусын күтәрүгә, дәүләт-иҗтимагый экспертиза нәтижәләре буенча матди кызыксындыру нигезендә аларның уңышлы һөнәри эшчәнлеген активлаштыруга юнәлдерелгән.

2017 елның 1 сентябренә Арча муниципаль районының гомуми белем бирү оешмаларында «Безнең яңа укытучы» грантына 7 кеше ия булды.

1.3.Хәвеф-хәтәрләрне анализлау һәм алар белән идарә итү чаралары.

Гамәлгә ашыруның төп каршылыклары:

финанс-икътисадый хәтәр: программа чараларын финансламау,

норматив хокукий: Программа чараларына йогынты ясый торган кирәкле норматив актларны кабул итмәү яисә үз вакытында кабул итмәү;

оештыру һәм идарә итү: Программа кысаларында хәл ителә торган мәсьәләләрне житәрлек дәрәжәдә эшкәртмәү, идарә потенциалын житәрлек дәрәжәдә эзерләмәү, Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау системасының дәрәс булмавы, чараларны гамәлгә ашыру срокларыннан артта калу;

Программа максатларына ирешү эшчәнлеген финанслашу күздә тотылган кайбер чараларны финанслап житкөрмәү.

Норматив каршылыклар.

Каршылыкларны бетерү (киметү) Программаны гамәлгә ашыруны планлаштыруның сыйфатына, аны гамәлгә ашыруны мониторинглауны тәмин итүгә һәм кирәкле үзгәрешләрне тиз арада кертүгә бәйле.

Оештыру һәм идарә каршылыклары.

Ялгыш оештыру схемасы һәм начар идарә итү потенциалы (шул исәптән яңа инструментлар белән эшләр өчен квалификациянең житәрлек дәрәжәдә булмавы) Программаны гамәлгә ашыру процессы белән нәтижәле идарә итүгә, Программада төп башкаручы һәм катнашучылар гамәлләренен килештерелмәвенә, мәгариф оешмалары дәрәжәсендә программа чараларын гамәлгә ашыруның түбән сыйфатына китерергә мөмкин. Каршылыкны бетерү Программаны даими һәм оператив мониторингны (шул исәптән социологик) гамәлгә ашыру нигезендә Программага төзәтмәләр кертү хисабына мөмкин.

2. Программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, ахыргы нәтижәләренә, аны тормышка ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Программаның максаты: халыкның үзгәрәп торучы таләпләре һәм Арча муниципаль районы икътисады үсешенен перспектив бурычлары нигезендә Арча муниципаль районында белем бирүнең югары сыйфатын тәмин итү; Арча муниципаль районында яшәүчеләрнең конкурентлылык сәләтен һәм тормыш сыйфатын күтәрү өчен кирәкле шарт буларак муниципаль мәгариф системасын тотрыклы үстерүнең заманча механизмнарын төзү; «Мәгариф» өстенлекле милли проекты, «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фәнне үстерү» дәүләт программасын нәтижәле гамәлгә ашыру. Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- белем бирү челтәрен булдыру һәм халыкның гомуми белем бирү

хезмәтләрен алуга тигез мөмкинлеген тәмин итә торган икътисадый механизмнар булдыру;

- белем бирүнең сыйфатын күтәрү;
- развитие вариативных форм дошкольного образования;
- һәр бала үсешенә оптималь дәрәжәсенә ирешү өчен мәгариф оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләре кергү;

- мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру;
- гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм югары технологияле икътисадта эшчәнлеккә әзерлеген тәмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мохите эчтәлеген модернизацияләү;

- балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеге эчтәлеген яңарту һәм өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрен сыйфатын арттыру;

- педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнә сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру;

- милли мәгарифне һәм тәрбияне үстерү;

- Арча муниципаль районының милли һәм территориаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, туган телдәге гомуми белем бирү оешмаларының оптималь чөлтәрен саклап калу;

- сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтижәләгән арттыру;

- хәзерге заман укытучысын педагогның һөнәри стандартын этаплап күртүгә әзерләү;

- 2015-2018 елларга Арча муниципаль районының социаль сәясәтәндә инклюзия Концепциясен гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

- мәгариф оешмаларында белем алуның махсус шартларын ФГОС һәм ФГОС ОВЗ таләпләренә туры китерү;

- мәктәп укучыларына һөнәри юнәлеш бирүнең бердәм системасын булдыру, үсеш

- профильле әзерлек һәм профильле укуту;

- Россия мәктәп укучылары хәрәкәтенә Татарстан төбәк бүлеген үстерү.

Программаның максатлары һәм бурычлары, мәгариф системасында булган, соңгы елларда кабул ителгән программаларны һәм Татарстан Республикасы мәгариф системасын үстерү буенча чараларны исәпкә алып, 2020 елга кадәр Россия Федерациясенә озак сроклы социаль-икътисадый үсеш концепциясе (Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2008 елның 17 ноябрәндәге 1662-р номерлы күрсәтмәсе) нигезәндә формалаштырылган.

Төп чаралар кысаларында традицион чаралар уздыру һәм укучыларның ижади, фәнни, спорт эшчәнлеген үстерүгә юнәлтелгән яңа муниципаль, төбәк һәм республика чараларын формалаштыру каралган.

Белем бирүнең югары сыйфатын тәмин итү оештыру, кадрлар, инфраструктура, матди-техник һәм укуту-методик шартлар тудыруга гына бәйле түгел. Белем бирү хезмәтләренә тотрыклы югары сыйфатын тәмин итүнең һәм аны арттыруның мөһим өлеше булып объектив һәм белем бирүнең барлык дәрәжәләрен үз эченә алган сыйфатны бәяләү системасы тора.

Срок реализации Программы - 2017-2021 годы.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

2017-2021 елларга Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме -694763,1 мең сум. Фаразлана торган характерда һәм билгеләнгән тәртиптә үзгәрергә тиеш.

мең сум

Финанслау чыганагы	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 год
Республика бюджеты	306787,6	306787,6	306787,6	306787,6	306787,6
Жирле бюджет	387975,5	395323,2	400436,4	404440,8	408485,1
Бюджеттан тыш					
Барлығы	694763,1	702110,8	707224	711228,4	715272,7

Программаны гамәлгә ашыру максатларында төрле дәрәжәдәге бюджетлар ресурслары файдаланылачак. Программаны финанслау механизмы дәүләт ярдәменә төрле рәвешләрен куллануны күздә тотып, шул исәптән:

- а) чараларны турыдан-туры республика бюджетларыннан финанслау;
- б) субсидияләр һәм субвенцияләр бирү.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплылык «Арча муниципаль районы Башкарма комитетының» "Мәгариф идарәсе» муниципаль учреждениесенә йөкләнә, ул максатчан индикаторларны мониторинглауны гамәлгә ашыра. Әлеге Программаны үзгәртү аны гамәлгә ашыру барышын ел саен анализлау нәтижәләре буенча башкарыла. Решения об изменении принимается Исполнительным комитетом Арского муниципального района.

«Арча муниципаль районы Башкарма комитетының "Мәгариф идарәсе» МУ программасы буенча еллык отчет Арча муниципаль районы Башкарма комитетына хисап чорыннан соң 01 мартка кадәр жиберелә.

5. программаның социаль-икътисадый нәтижәләгә бәяләү

Арча муниципаль районында мәгариф өлкәсе торышын фаразлау мәктәп яшендәге балалар саны турындагы демографик фаразларга, икътисад, хезмәт базары, технологияләр үсеше фаразларына, Программада каралган чараларны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижәләренә нигезләнә.

Балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирүне үстерүгә билгеле бер йогынтыны тышкы тенденцияләр ясый.

Беренчедән, мәктәпкәчә яшьтәге балалар санының чагыштырмача тотрыклылы булуы нәтижәсендә мәктәп яшендәге балалар саны үсәчәк. Икенчедән, күчеп урнашу структурасы үзгәрүен дәвам итәчәк: аз кешеле торак пунктларда яшәүчеләр саны кимиячәк һәм шәһәр халкы арта бара чак.

2017-2021 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү программасының социаль нәтижәсе шунда ки, алар тәмин ителәчәк:

- район мәгариф оешмаларының стандартларда каралган яңа шартларда эшләргә әзерлеге;

һәркем файдалана алырлык сыйфатлы белем бирү, район халкының төрле белем бирү ихтыяжларын тормышка ашыру;

- инновацион тәҗрибәне үстерергә, сакларга һәм таратырга мөмкинлек бирә торган төрле мөғариф инновацияләрен аякка бастыру һәм аларга ярдәм итү өчен шартлар;

- педагогик кадрларны алдынгы педагогик тәҗрибәләр нигезендә әзерләүне һәм яңадан укыту;

- жәмәгатьчелекне мөғарифкә социаль заказ формалаштыруга һәм гамәлгә ашыруга жәлеп итү;

- конкуренциягә сәләтлелеген күтәрү;

- мөғариф системасының ресурслар ягыннан тәмин ителеше үсеше, аның инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру.

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү таблицасында күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№	Программа юнәлешләре буенча максатчан күрсәткечләр	2017	2018	2019	2020	2021
1. Системаны үстерү һәм белем бирүнең нәтиҗәлелеген арттыру						
1.1.	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гомуми саныннан мәктәпкәчә белем белән колачланган балалар өлеше, %	62	62	65	70	70
1.2.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрмәүче балаларга мәктәп алды әзерлегенә бирү белән колачлау, %	100	100	100	100	100
1.3.	3 яшьтән алып 7 яшькә кадәр балаларның гомуми саныннан мәктәпкәчә хезмәт күрсәтү һәм (яисә) аларны төрле оештыру-хокукий рәвештәгә һәм милек рәвешендәгә оешмаларда тәрбияләнүче 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәр	100	100	100	100	100
1.4.	Мәктәпкәчә яшьтәгә татар балаларының гомуми саныннан туган телдә тәрбияләнүче мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрүче балалар өлеше, %	61,8	77	86	90	90
1.5.	Педагогларның гомуми саныннан мәктәпкәчә белем бирүне оештыруга федераль дөүләт таләпләрен кертү проблемасы буенча белем алган педагоглар өлеше, %	100	100	100	100	100
1.6.	ДОУ педагогларының гомуми саныннан һөнәри эшчәнлектә заманча белем бирү технологияләрен (шул исәптән мәгълүмати-коммуникация технологияләрен) нәтиҗәле кулланучы педагоглар өлеше, %	60	65	72	75	80
1.7.	Беренче һәм югары квалификация категориясе булган педагоглар өлеше, педагогларның гомуми санында, %	76	77	78	79	80
1.8.	Бер бала тарафыннан елына авыру сәбәплә калдырылган	4	4	3,7	3,5	3
1.9.	ДОУ балаларының гомуми саныннан авырмаган балалар	30	32	35	38	40
1.10.	Сораштырылучылар саныннан мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатыннан, канәгать булган халык өлеше, %	93	95	96	97	98
1.11.	1-6 яшьлек балаларның гомуми саныннан муниципаль мәктәпкәчә мөғариф учреждениеләренә билгеләү өчен исәптә торучы 1-6 яшьлек балалар өлеше, %	32	34	35	33	30
2. Построение современной модели образования, ориентированной на решение задач инновационного развития экономики, и развитие системы оценки качества						
2.1.	Муниципаль мөғариф учреждениеләренә гомуми саныннан югары дәрәҗәдәгә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль мөғариф учреждениеләре өлеше, %	5,7	5,7	8,5	8,5	8,5

2.2.	Мәктәпләрнең гомуми саныннан төп гомуми белем бирү стандартына күчүне гамәлгә ашырган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше (гомуми саннан),%	100	100	100	100	100
2.3.	Мәгарифнең федераль дәүләт стандартлары кертелүне исәпкә алып, квалификация күтәрелгән гомуми белем бирү учреждениеләре педагоглары өлеше (гомуми саннан), %;	85	95	100	100	100
2.4.	Гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше программа дәрәжәсе, үсеш дәрәжәсе					
	уровень развития, разработанные с учетом компетентностного подхода. %	100	100	100	100	100
2.5.	Ата-аналарга белем бирү һәм психологик белемнең төрле формаларына кертелгән, шулай ук гомуми белем мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, форумнарда катнашучы ата-аналар өлеше, %	60	65	70	75	80
2.6.	Бердәм дәүләт имтиханында катнашкан гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар саныннан бердәм дәүләт имтиханын тапшырган затлар өлеше, %	99,0	99,2	99,5	100	100
2.7.	Уртача гомуми белем турында аттестат алмаган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар саны.	0	0	0	0	0
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтижелелеген үстерү						
3.1.	«Дәүләт һәм муниципаль идарә», «Менеджмент», «Персонал белән идарә итү» программалары буенча яңадан әзерлек үткән мәгариф учреждениеләре житәкчеләре өлеше %	95	97	100	100	100
3.2.	Доля образовательных учреждений, имеющих опубликованный (в средствах массовой информации, в сети Интернет) публичный отчет об образовательной и финансово-хозяйственной деятельности,%	100	100	100	100	100
3.3.	Интернет челтәрәндә даими яңартыла торган сайтлары булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	100	100	100	100	100
3.4.	Мәгариф учреждениесе белән идарә итүдә мәгълүмат технологияләрен кулланучы житәкчеләр өлеше, %	100	100	100	100	100
3.5.	Контракт биремнәре буенча эшләү системасына күчерелгән житәкчеләр өлеше, %	100	100	100	100	100
4. Педагогларның һәм мәгариф оешмаларының эш сыйфатын бәяләүнең яңа системасын булдыру						
4.1.	Белем бирү хезмәтләренең сыйфатын канәгатьләндерү буенча ата-аналардан сораштырулар үткөрү (елга	4	5	7	8	8
4.2.	Халыкның гомуми белем сыйфатыннан канәгать булуы (сораштырылуучылар саныннан %)	86	88	89	90	90
4.3.	Бәйсез экспертлар жәлеп ителгән район чаралары саны, берәмлек.	30	32	33	35	35
4.4.	Рейтинглы белем бирү оешмалары системасы булу (әйе, юк)	әйе	әйе	әйе	әйе	әйе
4.5.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең мәктәп эчендәге системалары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
4.6.	Профильле укуту программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпләр өлеше, %	97	97	100	100	100
4.7.	Охват учащихся старшей ступени профильным образованием,	83	84	86	100	100
4.8.	9 класс укучыларын профиль алды белеме белән колачлау,	100	100	100	100	100
4.9.	Профессиональ өстенлекләр мониторингы белән бәйле 9-10 сыйныф укучылары өлеше, %	82	85	90	95	95

4.10.	Белем бирү процессын гамәлгә ашыру шартларына заманча таләпләргә җавап бирә торган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	70	80	80	90	90
4.11.	Мәгариф оешмаларының яңа уку елына әзерлегә, %	100	100	100	100	100
5. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү						
5.1.	Педагогик хезмәткәрләр штатларының тупланышы					
	муниципаль мәгариф учреждениеләре, %	100	100	100	100	100
5.2.	Беренче һәм югары категорияле педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	76	77	78	80	80
5.3.	Укытучыларның гомуми саныннан педагогик эш стажы 5 елга кадәр булган гомуми белем бирү учреждениеләре укытучылары өлеше, %	4,8	5	5,2	5,2	5,5
5.4.	Региональ һәм федераль дәрәжәдәге педагогик осталык конкурсларында инновацион эшчәнлек өчен бүләкләр алуга катнашучы педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	15	18	18	20	20
5.5.	Мәгариф учреждениеләренең педагог хезмәткәрләренең гомуми саныннан мәгариф учреждениеләренең квалификацияләрен күтәргән, кабат әзерлек үткән педагогик хезмәткәрләре өлеше (5 елга 1 тапкыр исәпләгәндә), %	2,5	3,4	4,0	4,0	4,5
6. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен кертү						
6.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләренең гомуми саныннан инновацион белем бирү программаларын, укыту технологияләрен, ысулларын һәм формаларын гамәлгә кертүче мәгариф учреждениеләре өлеше, %	70	72	75	80	80
6.2.	Уку җиһазлары һәм техник чаралар белән тәэмин итү өлешендә ФГОС таләпләренә туры килә торган мәктәпләренң предмет кабинетлары өлеше, %	70	72	75	80	80
7. Милли мәгарифне үстерү						
7.1.	Укучыларны татар теленә өйрәтү (туган тел яки дәүләт теле буларак)%,	100	100	100	100	100
7.2.	Татар балаларын туган телдә укыту белән колачлау, %	69,1	71,4	73,9	75,8	78,2
7.3.	Охват детей-татар воспитанием на родном языке, %	71,1	77,4	75,9	78,8	80,2
7.4.	Количество классов (школ) с этнокультурным русским компонентом, ед. (школа\класс)	1/7	1/7	1/6	1/6	1/6
7.5.	Татар телендә шәһәр һәм республика чараларында (конкурслар, конференцияләр, фестивальләр олимпиадаларында) катнашучы балалар өлеше, %	48,8	49,3	49,8	51,3	52,0
8. Белем бирү киндлеген үстерү						
8.1.	Гомуми белем бирү мәктәбендә бер укучының компьютерга керү сәгәтләре белән тәэмин ителеш, %	23	23	23	23	23
8.2.	Челтәр берләшмәләре эшендә катнашучы педагоглар өлеше, %	50	55	60	72	75
8.3.	Мәктәп фәнни җәмгыятьләре әгъзалары булган укучылар өлеше, %	4,8	5	5,5	6	6

8.4.	Укучыларның гомуми саныннан Бөтенроссия олимпиадасы, интеллектуаль конкурслар, фәнни-гамәли конференцияләр этаплары жинүчеләре һәм призерлары өлеше, %	3,7	4,3	4,5	5	5
8.5.	Чит телне тирәнтен өйрәнүче укучылар өлеше, %	4,6	4,6	4,8	5,2	5,5
8.6.	Профильле лингвистик сменаларда катнашучы укучылар саны, кеше.	80	80	100	100	100
8.7.	Интернет -форумнарда, конференцияләр, семинарларда катнашучы чит тел укытучылары өлеше %	50	55	60	60	60
8.9.	Махсус белеме булган техник юнәлешле берләшмәләрдә эшләүче өстәмә белем бирү педагоглары өлеше, %	50	55	60	60	60
8.10.	Балаларны өстәмә белем алу белән колачлау, шул исәптән:	93,0	93,0	93,0	94,0	95,0
8.11.	техник һәм спорт-техник юнәлешле, %	20	25	25	27	27
8.12.	физкультура-спорт юнәлеше, %	10,5	15	15	15	15
8.13.	- туристик-туган якны өйрәнү юнәлешендә, %	8	8	8	8	8
8.14.	- экологик-биологик юнәлешле, %	10,5	10,5	10,5	10,5	10,10
8.15.	- сәнгать-ижат юнәлеше, %	32	37	37	37	37
8.16.	Башка юнәлешләр, %	10	5,5	5,5	2,5	2,9
8.17.	Татар телендә өстәмә белем алган балалар өлеше, %	65	65	68	68	68
8.18.	Арча районында яшәүче халыкларның телләрендә өстәмә белем алу белән шөгыйльләнүче укучыларның өлеше (балаларның гомуми саныннан). милләт)	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
8.19.	Татар телендә профиль сменалар белән колачланган балалар өлеше (мәктәп яны, жәйге стационар, палатка лагерьлары),	21	21,5	22	25	25
8.20.	Тәрбияләүнең актуаль проблемалары буенча квалификация күтәрү курслары узган, шул исәптән балалар лидерлыгы проблемасы буенча да, тәрбия эше буенча директорлар урынбасарларының өлеше,%	100	100	100	100	100
8.21.	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләргә профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кергүче мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100	100	100
8.22.	Музей педагогикасын гамәлгә кергүче учреждениеләр өлеше, %	45	50	55	55	55
8.23.	Балалар һәм яшүсмерләргә хокукый агарту эшен иң яхшы оештыруга район конкурсында катнашучы мәктәпләр өлеше (%)	100	100	100	100	100
8.24.	Хокукый тәрбия мәсьәләләргә буенча педагоглар өчен укыту семинарлары һәм тренинглары уздыруда катнашучы мәктәпләр өлеше (%)	45	50	55	60	60
8.25.	Муниципаль мәгариф учреждениеләрендә гамәлгә ашырыла торган социаль әһәмиятле район проектлары саны, берәмлек.	7	8	9	10	10
8.27.	Арча районында яшәүче халыкларның телләрендә өстәмә белем алу белән шөгыйльләнүче укучыларның өлеше	5	5	6	6	6
8.28.	милләт)	3	4	5	5	5
8.29.	Шәһәр өйрәтү семинарларында катнашучы педагоглар саны, инновацион һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлек проблемалары буенча түгәрәк өстәлләрдә катнашучы	75	80	85	85	86

8.30.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашукан гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	10	11	12	15	15
8.31.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы педагоглар саны, кеше.	55	60	65	70	70
8.32.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы укучылар саны, кеше.	55	57	68	120	120
9. Сәламәтлек саклый торган технологияләр кертү һәм имин белем бирү мохите булдыру						
9.1.	Мәктәп укучыларының гомуми саныннан сәламәтлеге беренче һәм икенче төркем булган балалар өлеше, %	68	70	72	75	75
9.2.	Сәламәтлек саклау программаларын гамәлгә ашыручы мөгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100	100	100
9.3.	Спорт берләшмәләрендә шөгыйльләнүче укучылар өлеше, %	82	83	85	85	85
9.4.	Бөтенроссия, республика, район акцияләрендә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән ярышларда катнашучы мәктәп укучылары өлеше, %	80	85	90	90	90
9.5.	Укучыларны кайнар туклану белән тәэмин итү, %	100	100	100	100	100
9.6.	Федераль дөүләт белем бирү стандартына күчерелгән укучыларны 2 тапкыр кайнар аш белән тәэмин итү, %	91	95	100	100	100
9.7.	Хезмәт шартлары буенча аттестация үткән эш урыннары саны, берәмлек.	100	100	100	100	100
9.8.	Куркынычсызлык паспорты булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
9.9.	Янгын сигнализациясе булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм						
10.1.	Гаилә иминлеген профилактикалау буенча семинарлар һәм тренинглар уздыруда катнашучы мәктәпләр өлеше (процент ягыннан), %	100	100	100	100	100
10.2.	Хокук саклау отрядлары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
10.3.	Увеличение количества общественных воспитателей среди педагогов школ и руководителей района.	10	15	20	20	20
10.4.	Пандуслар булган мөгариф учреждениеләре өлеше, %	22,6	25	30	30	30
10.5.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләнүче, семинарлар, консультацияләр, конференцияләр белән колачланган педагоглар, кеше	60	65	65	70	70
10.6.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар саны, шул исәптән медицина күрсәткечләрен исәпкә алып, дистанцион укуту оештырылган инвалид балалар, кеше.	11	11	14	14	14
10.7.	Инвалид балаларга дистанцион белем бирү технологияләре буенча яңадан әзерлек узган педагоглар саны, кеше.	16	10	10	12	12

10.8.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен,массакүләм шәһәр һәм республика чаралары белән колачланган, шул исәптән инвалидлар декадасы кысаларында, 100%	50	50	60	70	80
10.9.	Инклюзив белем бирү моделен кертү буенча эксперименталь мәйданчыклар саны	2	2	3	4	4
10.10.	инклюзив белем бирү технологияләрен апробацияләү буенча ресурс үзәкләре-мәктәпләр саны	2	2	3	4	4

Таблица 1. Арча муниципаль районының мәгариф системасы үсешенә йогынты ясый торган тышкы мохит факторлары

Тышкы мохит	Тенденцияләр	
	Уңай мөмкинлекләр	Мөмкин булган
Белем бирү сәясәте	<p>Яңартуга дәүләт ярдәме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Мәгариф» өстенлекле илкүләм проекты; - икенче буын федераль дәүләт мәгариф-стандартлары (ФГОС); - учреждениеләрнең мөстәкыйльлеген киңәйтү буенча федераль законнар (ФЗ-83); - "Безнең яңа мәктәп" милли инициативасы; - «Киләчәк» - «Будущее» Татарстан Республикасында мәгарифнең үсеш стратегиясе. 	<p>традицион рәвештә консервативное аңы педагогик һөнәри жәмәгәтчелек; стандартлар кертүнең акрын характеры, стандарт идеяләрен искертү, аларны кертү; педагогларны һөнәри эзерләү системасының негибкость һәм онытылмас характеры.</p>
2020 елга кадр социаль-икътисадый үсеш концепциясе-мәгариф системасының роле турында	<p>Концепция тарафыннан игълан ителде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инновационное образование - один из главных приоритетов, обуславливающий стратегию социально-экономического развития; <p>достижение высокого уровня оплаты труда работников образования.</p>	<p>мәгариф өлкәсендә инновацияләргә финанс ярдәменәң житәрлек дәрәжәдә булмасы;</p> <ul style="list-style-type: none"> - - чыгарылыш сыйныф укучылары арасында эшче һөнәрләрнең популяр булмасы

<p>Демографик саясат һәм гаилә кыйммәтләрен, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; туучылар санының артуы; Кризислы хәлләрдә гаиләгә социаль-психологик ярдәм күрсәтү. Педагогик кадрларның картаюы;</p>	<p>Демографик саясат һәм гаилә кыйммәтләрен, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; туучылар санының артуы; Кризислы хәлләрдә гаиләгә социаль-психологик ярдәм күрсәтү. Педагогик кадрларның картаюы;</p>	<p>Демографик саясат һәм гаилә кыйммәтләрен, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; туучылар санының артуы; Кризислы хәлләрдә гаиләгә социаль-психологик ярдәм күрсәтү. Педагогик кадрларның картаюы;</p>
<p>массакуләм-мәгълүмат чаралар активлыгы информации в сфере образования</p>	<p>Журналистлар жәмәгәтчелегенә мәгариф өлкәсендә актив эшләргә потенциал эзерлеге; педагогларга һәм ата-аналарга юнәлдерелгән махсус массакуләм мәгълүмат чараларын нәшер итү тәжрибәсе булу;;</p>	<p>Журналистлар жәмәгәтчелегенә мәгариф өлкәсендә актив эшләргә потенциал эзерлеге; педагогларга һәм ата-аналарга юнәлдерелгән махсус массакуләм мәгълүмат чараларын нәшер итү тәжрибәсе булу;;</p>
<p>Инновацион потенциалны, инновацион практикаларны үстерү, шәһәр икътисадында инновацияләрне популярлаштыру педагогик коллективларны, фәнне, нәтижәле педагогик практикаларны берләштерүче инновацион педагогик бергәлекләр формалаштырыла. Инновацияләргә бюрократик мөнәсәбәт-хисаплар өчен; бүлү инструментларының булмавы</p>	<p>Инновацион потенциалны, инновацион практикаларны үстерү, шәһәр икътисадында инновацияләрне популярлаштыру педагогик коллективларны, фәнне, нәтижәле педагогик практикаларны берләштерүче инновацион педагогик бергәлекләр формалаштырыла. Инновацияләргә бюрократик мөнәсәбәт-хисаплар өчен; бүлү инструментларының булмавы</p>	<p>Инновацион потенциалны, инновацион практикаларны үстерү, шәһәр икътисадында инновацияләрне популярлаштыру педагогик коллективларны, фәнне, нәтижәле педагогик практикаларны берләштерүче инновацион педагогик бергәлекләр формалаштырыла. Инновацияләргә бюрократик мөнәсәбәт-хисаплар өчен;</p>

2 нче таблица. Арча муниципаль районының мәгариф үсешенә йогынты
ясаучы эчке факторлар

Эчке мохит факторлары	Уңай мөмкинлекләр	Мөмкин булган каршылыklar
Белем бирүнең сыйфаты, сыйфат контроле	Белем бирүнең сыйфат системасы һәм аны гомуми белем бирүдә бәяләү.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең ижтимагый-дәүләт системасы институтларының булмавы; БДИның югары нәтижеләрен алу өчен мәктәпнең оптималь кулланылмый торган потенциалы; төп мәктәп укучыларының йомгаклау аттестациясе институты үсешендә начар динамика һәм башлангыч мәктәптә аның булмавы; Сыйфатны бәяләүнең халыкара системаларына начар интеграция; учреждениеләр һәм районнар киселешендә белем бирү сыйфаты дәрәжәсенә көчле дифференциациясе.
Кадрлар потенциалы	Педагогик кадрларның югары квалификациясе; өзлексез квалификация күтәрү традицияләре; шактый социаль ярдәм күрсәтү һәм грантлар аша педагогик һөнәрне үстерү.	Эшләүче педагогларның һәм пенсия яшендәге житәкчеләрнең өлешен арттыру; педагогик һәм житәкче кадрларның акрын яңадан яңарту; һөнәри яну феномены үсеше; педагогның ата-аналар, укучылар һәм башка тышкы мөнәсәбәтләр субъектлары алдында якланмаган булуы.
Мәгариф системасы инфраструктурасы. Куркынычсызлык	Агымдагы һәм капитал ремонт адреслы программаларын тормышка ашыру; мәгариф инфраструктурасын үстерүгә акча арту тенденциясе.	Мәгарифтә инвестпроектларны гамәлгә ашыруда бизнесның түбән активлыгы; ремонт таләп итә торган белем бирү учреждениеләренең шактый өлеше; мәктәп территорияләрен формалаштыру культурасы житәрлек дәрәжәдә түгел; югары дәрәжәдәге мәгариф учреждениеләре һәм гомуми белем бирү мәктәпләре инфраструктурасы буенча

		бу сыйфатлы белем алуга мөмкинлек тигез булмауиситуациясен көчәйтә; күзәтчелек органнары күрсәтмәләрен үтәү өчен бюджет тарафыннан бүлөп бирелгән акчаларның житмәве.
Икътисадый-хокукый мохит	Хәзерге икътисади шартларда эшчәнлек өчен житәрлек норматив-хокукый база эшләнгән.	белем бирү хокукы юристларының булмавы; белем бирү эшчәнлеген финанслау нормативларының ихтыяжларына туры килми; түләүле белем бирү хезмәтләрен үстерү өчен халыкның керемнәре житәрлек дәрәжәдә булмавы.
Ата-аналар жәмәгәтчелеге	Ата-аналарның зур потенциалы; чынбарлыкта эшләүче Ижтимагый ата-аналар оешмалары булу; күпчелек ата-аналарның мәгариф кыйммәтләренә тугры булуы; чагыштырмача югары белем бирү һәм халыкның мәдәни дәрәжәсе.	Ижтимагый Идарәдә ата-аналарның активлыгы түбән; ата-аналарның балаларны тәрбияләү һәм укуы өчен, ата-аналар арасында балалар һәм аларның белем алуы өчен жаваплылык Түбән; ата-аналарның белем бирү һәм социаль статусы һәм укурга керү арасында көчле бәйлелек.
Балаларны, яшьләрне кыйммәтләре	Балаларны, яшьләрне кыйммәтле урнаштыру-белем бирүнең кыйммәтле үсеше; тормыш уңышына үз сәләтләренә һәм тырышлыкларына бәйле рәвештә инану;	кешенең шәхси һөнәри сыйфатларын карьера уңышының нигезе итеп тану; сәламәт яшәү рәвешенә тенденция формалаштыру; критик фикерләү рәвешен һәм коммуникатив компетенцияләрне формалаштыруга басым ясау. Яшүсмерләр арасында жинаятьчелек дәрәжәсенә акрынаюы; яшьләр арасында начар гадәтләренә киң таралуы; югары белем кыйммәтләренә һөнәри билгеләнеш өстендә

Өстәмә белем	кадрлар потенциалы; һәр мәгариф учреждениесендә өстәмә белем бирүне үстерүнең оештыру-хокукий мөмкинлекләре булу.	Фәнни-техник юнәлештәге өстәмә белем бирү житмәү; өстәмә белем бирү системасының төп фондларының тузуы; бу өлкәдә кадрларның картаюы, аларны яңадан житештерү түбән дәрәжәдә.
Инновацион гамәлләр	Районда инновацион хәрәкәт саклана һәм модернизацияләнә;	инновацион хәрәкәтне формалаштыру; инновацион хәрәкәт идеясен девальвацияләү; инновацияләрне стимуллаштыру практикасын тарату; социаль партнерлык потенциалыннан һәм һөнәри-социаль практикалардан тиешенчә файдаланмау; инновацион практикаларның Түбән технологияле булуы; тулаем педагогик практикага житди инвестицияләр булмау.

Программа составындагы чаралар

№	Программа чаралары исеме
1. Мәктәпкәчә белем бирү, Башлангыч гомуми белем, төп гомуми белем, урта гомуми белем, өстәмә белем бирү программалары составындагы чаралар	
1. Системаны үстерү һәм белем бирүнең нәтижәлелеген арттыру	
1.2.	Арча муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф системасы, структур бүлекчәләре арасында Балалар турында индивидуаль һәм статистик мәгълүматлар жьбу буенча үзара хезмәттәшлек системасын формалаштыру. районның демография Интернет-картасын булдыру.
1.3.	Арча районының мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләренә мохтаж балаларны теркәү һәм бүлү буенча бердәм мәгълүмат системасында эшләү
1.4.	Сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен эшләп килүче балалар бакчаларында махсус төркемнәр ачу (ел саен 1 Төркем)
1.5.	Гайлә балалар бакчалары эшен оештыру буенча тәкъдимнәр эшләү
1.6.	«Елның иң яхшы балалар бакчасы " инновацион мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе грант ярдәме
1.7.	Муниципаль мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенен иң яхшы ягы район конкурсы үткөрү
1.8.	Авыр тормыш хәлендә булган, «риск төркеме»нә караган кече һәм мәктәпкәчә яштәге балаларны үз вакытында ачыклау системасын эшләү

1.9.	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны тәрбияләүнең һәм укытуның сәламәтлек саклауның нәтижәле технологияләре белешмәләре банкын булдыру, аларның үсеш үзенчәлекләрен һәм сәламәтлеге торышын исәпкә алып
1.10.	Инклюзив, интегратив һәм махсус мәктәпкәчә белем бирүне тәэмин итү буенча укыту - методик әсбапларын эшләү
1.11.	"Ел тәрбиячесе» муниципаль конкурсы
1.12.	Медицина кабинетларын лицензияләү. СанПиН таләпләре нигезендә жиһазлау
1.13.	Татар телендә тәрбия һәм белем бирүче мәктәпкәчә учреждениеләр чөлтәрен үстерү
1.14.	Ресурс үзәкләрен - төп милли өстәмә белем бирү учреждениеләрен булдыру
1.15.	Мәктәп алды белемен туган телдә оештыру.
2. Икътисадны инновацион үстерү бурычларын хәл итүгә юнәлдерелгән заманча мәгариф моделен төзү һәм сыйфатны бәяләү системасын үстерү күрсәтелә торган хезмәтләр	
2.1.	Мәгариф системасы турында муниципаль банк төзү һәм алып бару
2.2.	Муниципаль, республика эксперименталь мәйданчыклары статусында федераль дөүләт белем бирү стандартларын кертү буенча инновацион һәм эксперименталь проектларны һәм программаларны гамәлгә ашыручы мәгариф
2.3.	Развитие системы дистанционного образования на базе Интернет-технологий
2.4.	Федераль дөүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү буенча мәгариф оешмаларын методик озата бару
2.5.	Внедрение современных образовательных технологий для обеспечения формирования базовых компетентностей (информационной, коммуникативной, самоорганизации, самообразования)
2.6.	Белем бирү сыйфаты белән идарә итүнең ишкәк эчендәге системаларын камилләштерү (үсеш программалары, гавами отчетлар, ижтимагый-дөүләт идарәсе)
2.7.	Гаилә һәм мәктәпнең үзара хезмәттәшлеге рәвешләрен киңәйтү, идарә итүнең дөүләт-ижтимагый формаларын үстерү, гаилә клублары төзү, ата-аналар гомуми белеме
2.8.	Укучыларның ата-аналарын уңышлы агарту мәсьәләләре буенча психологик агарту программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру
2.9.	Мәктәпнең, гаиләнең, ижтимагый оешмаларның социаль-педагогик партнерлыгы программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру
2.10.	Белем бирү сыйфаты мәсьәләләре буенча конференцияләр, форумнар, түгәрәк өстәлләр үткөрү
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтижәлелеген арттыру	
3.1.	Мәгариф оешмалары тарафыннан жәмәгәтчелек алдында үз эшчәнлеге турында гавами хисаплар тапшыруны оештыру
3.2.	Мәгарифтә һәм чөлтәр эксперт бергәлегендә ижтимагый экспертиза институтын үстерү
3.3.	Ресурс үзәкләре кысаларында белем бирү ресурсларын булдыруга юнәлдерелгән инновацион менеджмент нигезләрен кертү
3.4.	Мәктәп директорларының ижтимагый тыңлауларын үткөрү.
3.5.	Проведение муниципального конкурса «Наш лучший директор»
3.6.	Мәгариф оешмасы житәкчесе эшчәнлеген методик озата бару буенча эшне оештыру
3.7.	Муниципаль база мәйданчыклары эшен оештыру
4. Педагогларның һәм мәгариф оешмаларының эш сыйфатын бәяләүнең яңа системасын булдыру	
4.1.	Мәктәпләрнең, житәкчеләрнең, укытучыларның эшчәнлек сыйфатын бәяләүнең бердәм системасын булдыру һәм сынау. Төрле критерийлар буенча мәктәпләрне рейтинглау системасын булдыру
4.2.	Разработка параметров оценки качества инновационной деятельности ОО

4.3	БДИ, ОГЭ үткөрү
4.4	БДИ, ОГЭ, ГВЭ үткөрү
4.5.	Тиражирование успешного опыта создания школьных систем оценки качества образования Белем бирү сыйфатын баялүнең мәктәп системаларын
4.6.	Күрсәтелә торган белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән кулланучыларның канәгатьлелеген мониторинглау үткөрү
4.7.	Югары уку йортлары һәм предприятиеләр белән берлектә укучыларга һөнәри юнәлеш бирүнең инновацион рәвешләрен үстерү

4.8.	Профорентация проблемалары буенча фәнни-гамәли семинарлар, конференцияләр, ата-аналар конференциясе, конкурслар үткәрү
4.9.	Тиешле предметларны өйрәнүнең профильле дәрәжәсенә йөз тоткан белем бирү мохитен булдыру, электив курсларны да кертеп
5. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү	
5.1.	Арча муниципаль районы педагогларының «Укытучы-мастер», «укытучы-эксперт», «Укытучы-остаз», «безнең яңа укытучы» республика проектларында катнашуын оештыру
5.2.	Муниципаль конкурслар уздыру аша талантлы педагогларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын үстерү
5.3.	Проведение муниципального тура республиканского конкурса «Лучшая школьная библиотека»
5.4.	Проведение муниципального конкурса «Лучший школьный библиотекарь»
5.5.	Житәкче кадрлар резервы белән эшләнүе оештыру
5.6.	Мәгариф оешмалары житәкчеләре өчен контракт биремнәре системасын керту
5.7.	Мәгарифнең иң яхшы оешмалары базасында стажировкалар системасын оештыру
5.8.	Педагогларның һөнәри челтәр берләшмәләрен үстерү һәм аларга ярдәм итү
5.9.	Район укытучыларының һәм мәгариф оешмаларының инновацион тәҗрибәсен тарату буенча брошюралар чыгару
5.10.	Арча муниципаль районы педагогика хезмәткәрләренең август конференциясен үткәрү
5.11.	«Укытучы көне» муниципаль бәйрәмен үткәрү
5.12.	Укытучылар өчен федераль дәүләт белем бирү учреждениесен керту буенча төбәк
5.13.	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе», «Ел педагогы», «Ел өстәмә белем бирү педагогы» муниципаль конкурсын үткәрү
5.14.	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе» республика конкурсында катнашу
6. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен керту	
6.1.	Төп мәктәпне яңа Федераль дәүләт белем бирү стандартларына күчәрү өчен шартлар тудыру (булган жиһазларны исәпкә алып)
6.2.	Белем бирү шартларына федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә гомуми белем бирү оешмаларының төп баскычында заманча уку жиһазларына предметлар кабинетларын урнаштыру
6.3.	ФГОС ОО кертелү процессын мәгълүмати-методик яктан тәэмин итү
6.4.	Яңа буын ФГОС керту буенча белем бирү семинарлары (категорияләр буенча)
6.5.	Участие в мониторинговых исследованиях качества образования по плану МО и Н РТ
6.6.	Уку курсларының белем бирү программаларын төзү буенча методик тәкъдимнәр эшләнү
6.7.	Методик совет аша методик эшнә оештыруны һәм үткәрүне координацияләү
6.8.	«Татарстан Республикасында белем бирү сыйфатын камилләштерү» проекты кысаларында методик коучинг
7. Милли мәгарифне үстерү	
7.1.	Арча муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча программаны тормышка ашыру.
7.2.	Укучыларны туган телдә рухи-әхлакый тәрбияләү системасын формалаштыру

7.3.	«Этномәдәни компоненты булган мәктәп - проблемалар һәм чишү юллары» проблемасы буенча төбәк семинарлары үткәру
7.4.	Халыкара туган тел көненә багышланган район конференциясе үткәру
7.5.	Район мәгариф порталында «Милли белем» битен булдыру
7.6.	Дистанцион семинарларда, практикумнарда катнашу, Россия этномәдәни киңлекләре шартларында милли мәгарифне үстерү проблемалары буенча конференцияләр
7.7.	Методик материаллар бастырып чыгару
7.8.	Милли белем бирү буенча республика конкурсларында катнашу
7.9.	Р.Фәхретдин исемдәге педагогик укулар үткәру
7.10.	Татар теле укытучыларының муниципаль конкурсы - мастер-класс
7.11.	V1 республика Тукай укулары
7.12.	Республиканский творческий конкурс «Обаятельный Шурале»
7.13.	«Әдәби жәүһәрләр» Бөтенроссия конкурсы
7.14.	Г.Тукай ижаты буенча интеллектуаль конкурслар
8. Белем бирү киңлеген үстерү	
8.1.	«Электронное образование в РТ» системасын үстерү
8.2.	ОВЗ белән балаларга дистанцион белем бирү
8.3.	Белем бирү оешмаларына мәгълүматлаштыруның һәм исәп-хисапның гавами рәвешләрен ачу һәм үстерү максатында мәктәп интернет-сайтлары эшенең нәтижелелеге мониторингын даими уздыру
8.4.	Мәгариф өлкәсендә электрон рәвештә социаль әһәмиятле муниципаль хезмәтләр күрсәтү
8.5.	«Электрон белем», «Педагогларның мәгълүмати культурасы» проблемалары буенча муниципаль семинарлар һәм фәнни-гамәли конференцияләр үткәру
8.6.	Белем бирү оешмалары тарафыннан мәгълүматлаштыру программасын гамәлгә
8.7.	«Яшь программист» республика конкурсының муниципаль этабын үткәру, республика этабында катнашу
8.8.	Сәләтле балаларны муниципаль белем бирү киңлегендә таныту мониторингы
8.9.	Бөтенроссия олимпиадасы турында яңа нигезләмә нигезендә мәктәп укучылары (уку предметлары буенча) олимпиадаларын үткәру
8.10.	Укучыларның фәнни-тикшеренү эшчәнлегенә һәм укучыларның фәнни-техник ижатына юнәлтелгән фәнни жәмгыятьләре эшчәнлеген оештыру
8.11.	Ачык муниципаль, укучы олимпиадалар, смотрлар, уеннар, фестивальләр, ярышлар һәм конференцияләр, форумнар һәм слетлар оештыру
8.12.	Бөтенроссия һәм республика, муниципаль фән олимпиадалары этапларында жиңүчеләр өчен грантлар бирү
8.13.	«Укуда аерым уңышлар өчен» медальләрен тапшыру тантанасы
8.14.	Укучыларны һәм укытучыларны методик озата бару: - олимпиада хәрәкәте; - конкурс хәрәкәте; - фәнни-тикшеренү эшчәнлеге.
8.15.	«Укытучының сәләтле балалар белән эшләүгә методик озата баруы һәм әзерлеге» гомуми темасы буенча укыту семинарлары
8.16.	Сәләтле балалар белән эшләү проблемасы буенча директорлар урынбасарлары, методистлар, укытучылар өчен методик киңәшләр, истәлекләр эшләү.

8.17.	«Сэлэтле укучылар белән эшләү турында укытучы»
8.18.	Организация работы преподавателей КФУ с одаренными детьми
8.19.	Чит телләрне тирәнтен өйрәнүче сыйныфлар (мәктәпләр) челтәрен үстерү
8.20.	Чит телләр фестивален дөнья кешесен формалаштыру, укучыларның лингвистик сәләтләрне үстерү максатында уздыру
8.21.	Баланың рухи яктан бай, физик яктан сәламәт, социаль актив шәхесен булдыру мөнфәгатләрндә балаларга өстәмә белем бирү системасының тотрыклы үсешен тәэмин итү
8.22.	Балаларга өстәмә белем бирүнең заманча сыйфатын, һәркем файдалана алырлык булуын һәм нәтижәләгән тәэмин итү
8.23.	Өстәмә белем бирүнең эчтәлеген, оештыру рәвешләрне, ысулларын һәм технологияләрне яңарту
8.24.	Балаларга өстәмә белем бирүнең күппрофильле учреждениеләре базасында интеллектуаль ярышларга һәм олимпиадаларга эзерләнү төркемнәре эшчәнлегенә
8.25.	Балаларга өстәмә белем бирүнең күппрофильле учреждениеләрндә техник иҗат бүлекләрне үстерү
8.27.	Техник иҗат берләшмәләренең матди-техник базасын ныгыту. Техник иҗатны үстерү буенча база мәйданчыклары булдыру
8.28.	Техник иҗатка грант ярдәме күрсәтү системасын үстерү
8.30.	Балаларга өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруда заманча цифрлы технологияләрне һәм электрон белем ресурсларын куллану
8.31.	Өстәмә белем бирү учреждениеләрндә эшләрне оештыру, Арча районында яшәүче халыклар телләрндә эшләрне
8.32.	Өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеген тәэмин итү
8.33.	Арча районы мэгариф системасында шәхес тәрбияләү һәм үстерү концепциясен эшләрне
8.34.	ФГОС шартларында хәзерге шартларда мэгариф учреждениеләрндә шәхесне рухи-әхлакый үстерү һәм тәрбияләү модельләрне эшләрне
8.35.	Төрле төрдәге гомуми белем бирү оешмаларының тәрбия эшчәнлегенә сыйфаты һәм нәтижәләгән критерийларын эшләрне һәм гамәлгә кертү
8.36.	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кертү
8.37.	Балалар һәм яшүсмерләрне хокукый агарту эшен иң яхшы оештыруга мэгариф оешмалары проектларын район конкурсын үткөрү
8.38.	Мэгариф оешмалары педагоглары һәм белгечләре өчен хокукый тәрбия мәсьәләләре буенча укыту семинарлары һәм тренинглары үткөрү
8.39.	Сыйныф житәкчеләре эшчәнлеген методик озата бару
8.40.	Мәктәп проектларының муниципаль конкурсларын уздыру аша балалар ижтимагый оешмаларына ярдәм күрсәтү һәм пропагандалау.
8.41.	Президент ярышлары. Президент спорт уеннары. "КЭС-БАСКЕТ" мәктәп баскетбол лигасы чемпионаты. ГТО нормаларын тапшыру
8.42.	«Ел сыйныф житәкчесе» муниципаль конкурсы
9. Сәламәтлекне саклаучы технологияләр кертү һәм имин белем бирү мохите булдыру	
9.1.	Укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлегенә культурасын мотивацияләүне булдыру буенча инновацион тәҗрибә кертү

9.2.	Бөтенроссия, республика, шәһәр акцияләрендә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән ярышларда мәктәп укучыларының катнашуы
9.3.	Хезмәткәрләр һәм укучыларга мәжбүри һәм еллык медицина тикшерүләрен оештыру һәм уздыру
9.4.	Башлангыч мәктәптә «Сәламәтлек сукмагы» программасын гамәлгә ашыру
9.5.	Балаларны кайнар туклану белән тәэмин итү мониторингы
9.6.	Укучыларның туклануын оештыру буенча иң яхшы мәктәп ашханәсенә еллык конкурслар үткәру
9.7.	Балаларны гадәттән тыш хәлләрдән яклау көннәрен үткәру
9.8.	Яшь янгын сүндерүчеләр дружиналары, яшь хәрәкәт инспекторлары һәм башкалар
9.9.	«Иминлек мәктәбе», «Ватанны саклауга эзер!», «Яшь армиячеләр, алга!» муниципаль ярышлар үткәру.
9.10.	Балалар иминлеге буенча уртак акцияләр үткәру максатыннан ведомствоара хезмәттәшлекне үстерү (Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы, ЮХИДИ һ.б.).
Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм	
10.1.	Авыр тормыш хәлендә калган гаиләләргә иртәрәк ачыклау
10.2.	Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясенән мәхрүм калган балаларны гаилә корылышы эшен активлаштыру
10.3.	Мәгариф учреждениеләрендә гаилә иминлеген профилактикалау буенча тренинглар һәм семинарлар үткәру
10.4.	Социаль куркыныч хәлдәге балаларның бердәм банкын төзү
10.5.	Хокук саклау хәрәкәтен үстерү
10.6.	Мәгариф учреждениеләре педагоглары, район житәкчеләре арасында иҗтимагый тәрбиячеләр институтын үстерү.
11. Сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен сыйфатлы белем алу өчен мөмкин булган шартлар тудыру.	
11.1.	Арчаның 5нче гимназиясе, Арчаның 2нче урта мәктәбе базасында инклюзив белем бирү моделен керту буенча эксперименталь майданчыклар эшчәнлеге
11.2.	Психология-медицина-педагогика комиссиясе эшен оештыру
11.3.	Халыкара инвалидлар көне һәм инвалидлар декадасы кысаларында инвалид балалар өчен чаралар үткәрдә катнашу
11.4.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затларга жәмгыятьнең уңай мөнәсәбәтен формалаштыру буенча мәгълүмати-агарту эшен оештыру
11.5.	Сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән уңышлы кешеләргә жәлеп итү чараларын оештыру «Мин дөнъяны синен күзләрең белән күрермен»
11.6.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балаларны урта һөнәри белем бирү учреждениеләре белән берлектә укыту буенча түгәрәк өстәл.
12. Инновацион һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлекне оештыру	
12.1.	Инновацион, тәҗрибә-эксперименталь майданчыклар һәм инновацион проектлар банкын булдыру
12.2.	Мәгариф оешмаларында ФГОС гамәлгә кертуне озата баручы программа-методик материаллар әзерләү
12.3.	Инновацион эш юнәлешләре буенча муниципаль семинарлар, консультацияләр, түгәрәк өстәлләр үткәру
12.4.	Мәгарифнең эксперименталь һәм инновацион кырын булдыруның яңа механизмнарын керту (тьютор, стажер, сынау майданчыклары)
12.5.	Мәгариф учреждениеләре базасында инновацион һәм тәҗрибә-эксперименталь майданчыклар эшчәнлегенә нәтиҗәләгән

12.6.	Укучының хосусый белем бирү маршруты моделен эшләү һәм сынап карау
12.7.	«Арча муниципаль районының иң яхшы мәктәбе» муниципаль конкурсын үткөрү аша мәгариф оешмаларының педагогик коллективларына ярдәм күрсәтү һәм пропагандалау
12.8.	Шәһәр белем бирү порталында инновацион һәм тәҗрибә-эксперименталь майданчыкларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү
13. Региональ һәм халыкара хезмәттәшлек	
13.1.	Санкт-Петербург, Башкортстан, Киров, Төмән өлкәләре белән мәктәп укучылары һәм укытучылар делегацияләре белән алмашу программаларын гамәлгә ашыру
13.2.	Мәгарифнең актуаль проблемалары буенча региональ семинар-кинәшмәләр эшендә катнашу Иң яхшы педагогик практикалар базасында педагогик һәм Идарә кадрларының
13.3	педагогик практикалар Санкт-Петербург, Башкортстан, Киров, Төмән өлкәләре белән мәктәп укучылары һәм

6. Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләре:

- мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге булачак.

- мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәмин ителде;

- инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекция) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;

-барлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә укытуның заманча шартларына керү мөмкинлеге тәмин ителәчәк;

*барлык югары сыйныф укучылары профильле укытуның белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак;

- иң уңышлы мәктәпләр арасында мәгариф сыйфатында аерма кыскартылачак;

-гомуми белем бирү оешмаларында югары уку йортында уку йомгаклары буенча югары белем бирү нәтиҗәләре булган яшь педагогларның өлеше артачак;

- укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артачак;

-дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә катнашкан балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.